

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до практичних занять та самостійної роботи з
з дисципліни

«РЕКРЕАЛОГІЯ»

*(для студентів всіх форм навчання
за спеціальностями 241 – Туризм,
242 – Готельно-ресторанна справа, 073 – Менеджмент)*

**Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2019**

Методичні рекомендації до виконання курсової роботи з дисципліни «Рекреалогія» (для студентів всіх форм навчання за спеціальностями 241 – Туризм, 242 – Готельно-ресторанна справа, 073 – Менеджмент) / Харків. нац. ун-т. міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. Т. В. Гордієнко. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. – 43 с.

Укладач асист. Т. В. Гордієнко

Рецензент

І. М. Писаревський, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри туризму і готельного господарства

Рекомендовано кафедрою туризму і готельного господарства, протокол № 1 від 29.08.2016.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1 Програма навчальної дисципліни «Рекреалогія».....	6
2 Організація самостійної роботи студента.....	8
2.1 Питання та завдання для самостійного опрацювання.....	9
2.2 Завдання до складання глосарію.....	16
2.3 Робота над індивідуальним завданням (РГЗ).....	21
Список рекомендованих джерел.....	35
Додатки.....	37

ВСТУП

Сучасний рівень розвитку цивілізації та основні тенденції її трансформації у просторі і часі супроводжуються підвищенням емоційно-психологічної напруженості у суспільстві, зростанням екологічних проблем і збільшенням обсягу вільного часу людини. Відповідно виникає потреба у лікуванні, оздоровленні та просто проведенні вільного часу з метою розваг, що зумовлює постійний і випереджальний розвиток рекреації і туризму як галузі господарства.

Дисципліна «Рекреалогія» викладається студентам, чия майбутня професійна діяльність пов'язана з різними сферами рекреаційного, готельного та курортного бізнесу. Безперечно, рекреалогія є однією із засадничих дисциплін і для студентів спеціальності «Туризм», «Готельно-ресторанна справа», а також менеджерам зі спеціалізацією «Міжнародний туризм», «Менеджмент готельного, курортного та туристського сервісу».

Метою дисципліни є формування у студентів уявлення щодо основних рекреаційних потреб людини, розуміння специфіки і видів рекреаційної діяльності, знання з організації і розвитку рекреаційних систем.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Рекреалогія» є набуття навичок щодо оцінки рекреаційних ресурсів та їх оцінки, рекреаційне районування, прогнозування розвитку та оптимізація функціонування рекреаційних територій країни, розробка та впровадження комплексу засад спрямованих на збільшення території рекреаційного потенціалу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- етапи становлення та розвитку рекреалогії;
- суспільні функції рекреації та її місце у житті людини і суспільства;
- цикли і види рекреації;
- специфіку організації рекреаційної діяльності;
- особливості організації та функціонування рекреаційних систем;

– проблеми, перспективи та основні напрямки розвитку рекреаційної сфери в Україні та світі;

вміти:

– збирати та аналізувати інформацію;

– працювати з фіксованою інформацією, з довідковою літературою, складати тексти доповідей, виступів, статей;

– досліджувати рекреаційний потенціал та рекреаційні ресурси територій;

– аналізувати основні фактори рекреаційного розвитку територій;

– вивчати рекреаційні потреби суспільства, досліджувати зміни у соціальному складі рекреантів та визначати перспективні форми організації рекреації;

– з'ясовувати принципові засади організації територіальних рекреаційних систем.

1 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «РЕКРЕАЛОГІЯ»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ТЕОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ РЕКРЕАЛОГІЇ

Тема 1. Вступ до курсу «Рекреалогія»

Предмет та завдання курсу. Рекреалогія як навчальна дисципліна. Основні завдання та специфіка рекреаційних досліджень.

Тема 2. Загальне уявлення про рекреацію

Рекреація як соціокультурний феномен сучасного світу. Сутність та основні функції рекреації. Відпочинок і рекреація: спільне та особливе.

Тема 3. Основи категоріального апарату рекреалогії

Господарчий потенціал рекреації. Рекреаційне освоєння та рекреаційна освоєність. Особливості вільного та рекреаційного часу. Рекреаційний час та рекреаційний простір.

Тема 4. Рекреаційний потенціал та рекреаційні ресурси

Рекреаційний потенціал території та проблеми його оцінки. Рекреаційні ресурси: загальні характеристики та основні класифікації. Специфіка туристських ресурсів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ОСОБЛИВОСТІ РЕКРЕАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. РЕКРЕАЦІЙНА СИСТЕМА

Тема 5. Загальне уявлення про рекреаційну діяльність

Рекреаційні потреби – основа рекреаційної діяльності. Основні класифікації рекреаційної діяльності. Структура рекреаційної діяльності.

Тема 6. Основні концепти рекреаційної діяльності

Основні моделі рекреаційної діяльності. Поняття «рекреаційне проектування». Елементарні рекреаційні заняття як складові рекреаційної діяльності. Поняття «цикл рекреаційних занять» та його основні характеристики.

Тема 7. Концепції рекреаційних систем

Концепція рекреаційних систем В. Преображенського. Територіальні рекреаційні системи. Характеристика підсистем територіальних рекреаційних систем. Інші моделі рекреаційних та туристських систем. ТРС в Україні та світі.

Тема 8. Туризм як галузь рекреаційної діяльності

Види і форми туризму. Загальні уявлення про туристський регіон. Основні характеристики туристського центру. Рекреаційна діяльність і створення турпродукту.

Тема 9. Проблеми та перспективи розвитку рекреаційної сфери та туризму в Україні

Основні орієнтири розвитку рекреаційної сфери України на сучасному етапі. Нормативно-правове регулювання рекреаційної діяльності Проблеми підготовки кадрів для рекреаційної сфери.

2 ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Для якнайповнішого засвоєння матеріалу курсу «Рекреалогія» окрім аудиторних занять (лекційних, практичних) значну увагу приділено самостійній роботі студентів. Зокрема, до форм самостійної роботи віднесено:

1. Опрацювання лекційного матеріалу
2. Підготовка до практичних занять.
3. Самостійне опрацювання певних питань (перелік наводиться нижче) з вивченням додаткової літератури.
4. Підготовка до проміжного та підсумкового контролю.
5. Робота над індивідуальним завданням (РГЗ або курсова робота).

Опрацювання лекційного матеріалу. Під час підготовки до лекції студент повинен опрацювати матеріал попередньої лекції з використанням підручників та інших джерел літератури. На лекціях висвітлюють тільки основні теоретичні положення та найбільш актуальні проблеми, тому більшість питань виноситься на самостійне опрацювання.

Підготовка до практичних занять. Підготовка до практичних занять розпочинається з опрацювання лекційного матеріалу. У процесі підготовки до практичних занять самостійна робота студентів є обов'язковою частиною навчальної роботи, без якої успішне і якісне засвоєння навчального матеріалу неможливе. Викладач у вступній лекції рекомендує студентам основну і додаткову літературу, а також методичні рекомендації до самостійної роботи та до організації практичних занять з дисципліни. У разі, коли студент не може самостійно розібратися в якомусь питанні, він може отримати консультацію у викладача.

Підготовка до проміжного та підсумкового контролю. За програмою передбачено проведення 2 змістовних модулів з дисципліни «Рекреалогія». На модульному тижні проводиться тестування в системі дистанційного навчання, необхідно також представити результати завдань самостійної роботи та здати глосарій. Підсумковий контроль також проводиться в системі дистанційного навчання.

2.1 Питання та завдання для самостійного опрацювання та обговорювання на практичних заняттях

ЗМ 1.1 Теорія та методологія рекреалогії

Тема 1 Вступ до курсу «Рекреалогія»

Питання для самостійного опрацювання теми 1

1. Загальні поняття рекреалогії як наукового підґрунтя рекреації.
2. Особливості рекреаційного поділу України та світу.
3. Основні завдання рекреалогії та рекреаційних досліджень.
4. Історія розвитку наукового напрямку «рекреалогія».

Питання для обговорювання

1. Що відноситься до загальних передумов розвитку рекреалогії?
2. Що відносять до об'єкту та предмету рекреалогії?
3. Яким чином формувалась історія розвитку наукового напрямку «рекреалогія»?

Завдання 1. Проаналізувати різні визначення термінів «рекреація» та «рекреалогія». Визначити основні підходи до цих понять.

Завдання 2. За матеріалами лекцій зобразити рекреалогію як навчальну дисципліну та сутність рекреації. Робота проводиться в малих групах по 2–3 студента.

Завдання 3: Порівняти туристсько-рекреаційне районування України декількох науковців (мінімум 3 авторів) та нанести їх на контурну карту. Зробити висновки (Додаток А).

Завдання 4. Нанести на контурну карту туристське районування світу за unWTO. Зазначити країни – лідери по прийому туристів в кожному субрегіоні.

Тема 2 Загальне уявлення про рекреацію

Питання для самостійного опрацювання теми 2

1. Рекреація і туризм як пріоритети суспільного розвитку.
2. Рекреація і туризм: спільне та відмінне.
3. Основні фази рекреації: образ, ситуація, слід.
4. Який існує взаємозв'язок між рекреалогією та іншими дисциплінами рекреаційного напрямку?
5. Види діяльності людини під час відпочинку.

Питання для обговорювання

1. Яким чином відбувалася еволюція сенсу рекреації?
 2. Що відрізняє рекреацію і відпочинок?
 3. Які функції виконує рекреація?
 4. Які види діяльності людини під час відпочинку Вам відомі?
- Охарактеризуйте їх.

Завдання. Проаналізувати статистичну звітність туристських потоків на теренах України. Назвіть тенденції у розвитку туризму та рекреації в Україні та світі.

Тема 3 Основи категоріального апарату рекреалогії

Питання для самостійного опрацювання теми 3

1. Структура рекреаційного часу протягом життя людини.
2. Рекреаційний простір. Формування рекреаційного простору.
3. Діяльність по організації рекреаційного простору.
4. Зонування природно-заповідних територій України.
5. Специфіка зв'язку рекреаційного часу та рекреаційного простору.

Питання для обговорювання

1. Назвіть складові рекреаційного часу та відповідні їм типи рекреації.
2. Дайте визначення поняттю «вільний час».
3. Назвіть та охарактеризуйте основні концепції рекреації і відпочинку.
4. Що спільного та особливого між рекреацією та відпочинком?
5. Розкрийте особливості організації рекреаційного простору.

Завдання. Підготувати глосарій, вивчити основні поняття та захистити знання основних понять з глосарію.

Тема 4 Рекреаційний потенціал та рекреаційні ресурси

Питання для самостійного опрацювання теми 4

1. Класифікація рекреаційних ресурсів.
2. Види природних рекреаційних ресурсів.
3. Соціально-економічні передумови організації рекреаційної діяльності.
4. Методи оцінки рекреаційного потенціалу.

Питання для обговорювання

1. В чому полягає різниця між «рекреаційним потенціалом» та «рекреаційними ресурсами»?
2. Що таке «ємність рекреаційних ресурсів» та яким чином вона визначається?
3. Які регіональні диспропорції характерні для рекреаційно-туристичного потенціалу України та його використання?
4. Перелічіть категорії об'єктів природно-заповідного фонду, які можуть бути використані з метою організації рекреаційної діяльності.

Завдання 1. Підготувати визначення охоронних природних територій: «заповідник», «національний природний парк», «заказник», «регіональний ландшафтний парк», «пам'ятка природи», «заповідне урочище», «ботанічний сад», «дендрологічний парк», «зоологічний парк», «парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва» та ін.

Завдання: проаналізувати географічний розподіл об'єктів природно-заповідного фонду України за областями та результати занести в таблицю 1.

Таблиця 1 – Об’єкти природно-заповідного фонду

Область	Заповідники	НПП	РЛП, інші	% заповідності
Волинська				
Вінницька				
...				

Зробити висновки щодо заповідності території України, згрупувати області у три групи: з найвищим % заповідності, середнім й найнижчим. Зробити висновки щодо розвитку та можливості збільшення % заповідності територій та стану рекреаційного використання охоронних природних територій та об’єктів природно-заповідного фонду.

Завдання 2. Зробити аналіз локалізованих на території області об’єктів історико-культурної спадщини України, результати занести в таблицю 2.

Таблиця 2 – Об’єкти природно-заповідного фонду

Область	Об’єкти ЮНЕСКО	Історико-культурні заповідники	Основна характеристика	Насиченість історико-культурними об’єктами
Волинська				
Вінницька				
...				

На основі таблиці 2 зробити поділ областей України за насиченістю історико-культурними об’єктами з найвищим, середнім й найнижчим рівнем.

Завдання 3. Проаналізувати структуру матеріально-технічної бази рекреації в Україні за статистичними даними попереднього року. На основі останніх статистичних даних Держкомстату України зазначити показники кількості колективних засобів розміщення та на контурній карті способом картограми здійснити районування областей України загальної кількості

колективних засобів розміщення(засобом якісного фону). В якості прикладу наведено в додатку В. Здійснити ранжування областей за кількістю колективних засобів розміщення та результати навести за зменшенням КЗР в областях.

Завдання 4. Проаналізувати наявні методики оцінювання комплексного рекреаційного потенціалу.

Завдання 5. Провести оцінку рекреаційного потенціалу однієї області України: рельєф, клімат, вода, мінеральна вода, флора та фауна, природні ресурси, культурно-історичні ресурси.

ЗМ 1.2 ОСОБЛИВОСТІ РЕКРЕАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. РЕКРЕАЦІЙНА СИСТЕМА

Тема 5. Загальне уявлення про рекреаційну діяльність

Питання для самостійного опрацювання теми 5:

1. Рекреаційні потреби – основа рекреаційної діяльності
2. Практичний і науковий зміст класифікації рекреаційної діяльності.
3. Фактори формування структури рекреаційної діяльності (бюджет вільного часу, матеріальні можливості, інтереси рекреантів).

Питання для обговорювання

1. Дайте визначення рекреаційної діяльності.
2. Що таке рекреаційне заняття?
3. Які види рекреаційної діяльності вам відомі?
4. Які особливості лікувально-курортної рекреаційної діяльності?
5. Що вам відомо про специфіку пізнавальної рекреаційної діяльності?
6. Чому, на вашу думку, оздоровчо-спортивний вид рекреаційної діяльності є різноманітним?
7. Який вид рекреаційної діяльності нині переважає у світі і чому?
8. Назвіть основні типи туристів.

Завдання 1. Підготувати доповідь за видом рекреаційної діяльності.

Завдання 2. Побудувати схему щоденного рекреаційного циклу на власному прикладі.

Завдання 3. Побудувати схеми екскурсійно-пізнавального (тривалість 5 діб), спортивного (тривалість 7 діб), активно-оздоровчого (тривалість 7 діб), приморського (тривалість 14 діб) циклів з зазначенням елементарних рекреаційних занять.

Тема 6. Основні концепти рекреаційної діяльності

Питання для самостійного опрацювання теми 6:

1. Розкрити взаємозв'язок проектування рекреаційної діяльності та туropolерейтингу.
2. Основні моделі управління рекреаційними закладами.
3. Екологічні проблеми рекреаційної діяльності.

Питання для обговорювання :

1. В чому полягає специфіка основних моделей рекреаційної діяльності?
2. Що таке «рекреаційне проектування»?
3. Назвіть основні властивості елементарних рекреаційних занять.
4. Назвіть основні критерії типізації рекреаційної діяльності.
5. Що Ви розумієте під «циклом рекреаційних занять», які існують вимоги до їх конструювання?
6. Що таке «туropolерейтинг»?

Тема 7 Концепції рекреаційних систем

Питання для самостійного опрацювання теми 7:

1. Типологія територіальних рекреаційних систем
2. Основні територіальні рекреаційні системи України.
3. Основні фактори та властивості функціонування рекреаційної системи.
4. Інші моделі рекреаційних та туристських систем

Питання для обговорювання :

1. Що таке система?
2. Що є елементами ТРС в Україні і світі?
3. Назвіть дев'ять ТРС, виділених в Україні І. Родічкіним.
4. Чим відрізняються системи від комплексів?

Завдання: зазначити основні підсистеми в базовій моделі ТРС (дод. Г) та доповнити принципову схему територіальної рекреаційної системи іншими підсистемами на ваш розсуд.

Завдання: підготувати доповідь на тему «Інші моделі рекреаційних та туристських систем»:

- схема ТРС Ван Ціншен, О. Г. Топчієв;
- модель функціонування туристичної системи К. А. Ганн;
- адаптована модель туристичної системи М. Дж. Ламонта;
- модель туристичного середовища Р. Проссера,
- модель туристичної системи Е. Холдена;
- модель туристичної системи Р. К. Мілля та А. М. Моррісона.

Тема 8. Туризм як галузь рекреаційної діяльності

Питання для самостійного опрацювання теми 8:

1. Основні класифікації туризму.
2. Екологічна спрямованість відповідального туризму.
3. Регіональний вектор сталого розвитку туризму та рекреації.

Питання для обговорювання :

1. Що являє собою поняття «вид туризму»? Назвіть основні класифікації туризму за видами.
2. В чому виявляється специфіка класифікації туризму за формами?
3. Що Ви розумієте під поняттям «туристський центр», «туристська дестинація».

Завдання. Підготувати доповідь на тему «Розвиток _____ (вид) туризму в Україні та світі». Зазначити на карті основні центри розвитку обраного виду

туризму в Україні, навести приклади програми туру як в Україні та в світі з порівнянням вартості туру.

Тематика для доповідей: діловий туризм, лікувально-оздоровчий туризм, медичний туризм, етнографічний туризм, спортивний туризм (за видами), водні види туризму, хобі туризм (фототури), подієвий туризм, замковий туризм, гастрономічний туризм, шоп-тури та ін.

Тема 9 Проблеми та перспективи розвитку рекреаційної сфери та туризму в Україні

Питання для самостійного опрацювання теми 9:

1. Зміст державної програми розвитку туризму в Україні.
2. Проблеми розвитку підприємництва в рекреаційному господарстві України.
3. Екологічні проблеми розвитку рекреаційних територій України.
4. Основні напрямки національної політики в галузі туризму і рекреації.
5. Нормативно-правове регулювання рекреаційної діяльності.

Питання для обговорювання :

1. Охарактеризуйте основні напрямки змін в рекреаційному комплексі України, що відбуваються з часу набуття країною незалежності.
2. Назвіть та розкрийте найперспективніші напрямки розвитку рекреаційної сфери України.
3. Назвіть та охарактеризуйте основні нормативно-правові акти, що регулюють розвиток туристсько-рекреаційної сфери в Україні.
4. Які напрямки підготовки кадрів для сфери вважаються перспективними и рекреації і туризму?

2.2 Завдання до складання глосарію

Самостійна робота покликана сформувати практичні навички роботи студентів зі спеціальною літературою, орієнтувати їх на інтенсивну роботу,

критичне осмислення здобутих знань та поглиблене вивчення теоретичних і практичних проблем дисципліни «Рекреалогія» з метою підвищення якості професійної підготовки.

До форм самостійної роботи студента протягом вивчення курсу віднесено укладання глосарію із загальних понять курсу «Рекреалогія».

Для виконання завдання необхідно:

- використовуючи довідкову літературу та інші інформаційні джерела з'ясувати значення запропонованих нижче термінів та записати значення кожного терміну до робочого зошиту з дисципліни «Рекреалогія»;
- розібратися у сутності кожної запропонованої категорії;
- підготуватися до дискусії в аудиторії щодо розуміння вивченого матеріалу;
- у випадку наявності декількох тлумачень кожного терміну, обґрунтувати, якої саме інтерпретації дотримується студент і чому;
- за умови, що значення якогось терміну є незрозумілим, зафіксувати запитання до зошиту, а під час дискусії в аудиторії за визначеними темами, винести їх на обговорення або проконсультуватися з викладачем.

Терміни, що мають бути вивчені самостійно:

- 1) агломерація рекреаційна;
- 2) задоволення індивідуальної рекреаційної потреби;
- 3) ієрархічність рекреаційного часу;
- 4) ізорекреони;
- 5) лісорекреаційна область;
- 6) лісорекреаційне районування;
- 7) лісорекреаційний округ;
- 8) межа стійкості лісу до рекреаційних навантажень;
- 9) опорні ланки ресурсно-рекреаційного каркасу;
- 10) парарекреаційні ресурси;
- 11) період рекреаційного часу життєвий;

- 12) період рекреаційного часу річний;
- 13) період рекреаційного часу тижневий;
- 14) рекреалогія;
- 15) рекреації господарський потенціал;
- 16) рекреаційна водойма;
- 17) територіальна рекреаційна система (ТРС);
- 18) територіально-рекреаційний комплекс (ТРК);
- 19) туризм рекреаційний;
- 20) туристський район;
- 21) туристський регіон;
- 22) туристські ресурси;
- 23) фактори територіальної організації рекреаційного господарства;
- 24) цикл рекреаційної діяльності (цикл занять);
- 25) часова динаміка функції рекреаційного об'єкту;
- 26) рекреаційна дигресія;
- 27) рекреаційна діяльність;
- 28) рекреаційна діяльність відпочиваючих;
- 29) рекреаційна діяльність невідпорядкована;
- 30) рекреаційна діяльність організаторів відпочинку;
- 31) рекреаційна екологія;
- 32) рекреаційна ємність природного парку;
- 33) рекреаційна ємність території;
- 34) рекреаційна місцевість;
- 35) рекреаційна освоєність території;
- 36) рекреаційна система (РС);
- 37) рекреаційна сукцесія;
- 38) рекреаційна територія;
- 39) рекреаційна хронограма (хронограма архітектурно-історичних рекреаційних ресурсів);
- 40) рекреаційне господарство;

- 41) рекреаційне заняття;
- 42) рекреаційне з'єднання;
- 43) рекреаційне навантаження;
- 44) рекреаційне об'єднання;
- 45) рекреаційне освоєння;
- 46) рекреаційне підприємство;
- 47) рекреаційне планування;
- 48) рекреаційне районування;
- 49) рекреаційне районування лісу;
- 50) рекреаційне середовище;
- 51) рекреаційний вузол;
- 52) рекреаційний ефект;
- 53) рекреаційний кадастр;
- 54) рекреаційний комбінат;
- 55) рекреаційний ландшафт;
- 56) рекреаційний парк;
- 57) рекреаційний підрайон;
- 58) рекреаційний простір;
- 59) рекреаційний процес;
- 60) рекреаційний район;
- 61) рекреаційний регіон;
- 62) рекреаційний ресурсний потенціал;
- 63) рекреаційний сюжет карти;
- 64) рекреаційний час;
- 65) рекреаційний ландшафтів моніторинг;
- 66) рекреаційні заклади;
- 67) рекреаційні зміни;
- 68) рекреаційні карти;
- 69) рекреаційні навантаження допустимі;
- 70) рекреаційні об'єкти раритетні;

- 71) рекреаційні потреби людини;
- 72) рекреаційні потреби суспільства;
- 73) рекреаційні ресурси;
- 74) рекреаційні ресурси історико-культурні;
- 75) рекреаційні ресурси природні;
- 76) рекреаційні ресурси уфологічні;
- 77) рекреаційні суспільні потреби;
- 78) рекреаційно-географічне положення (міста);
- 79) рекреаційно-гідродлогічне районування;
- 80) рекреаційно-лікувальний тип ТРС;
- 81) рекреаційно-оздоровчий тип ТРС;
- 82) рекреаційно-спортивний тип ТРС;
- 83) рекреаційно-туристський маркетинг;
- 84) рекреаційно-туристські ресурси;
- 85) рекреаційного освоєння ареал;
- 86) рекреаційного рахування умови;
- 87) рекреаційного середовища типологічний аналіз;
- 88) рекреаційної діяльності територіальна організація;
- 89) рекреаційної місцевості функція;
- 90) рекреаційної системи атрактивне забезпечення;
- 91) рекреаційної системи організаційне забезпечення;
- 92) рекреаційної системи технічне забезпечення;
- 93) рекреаційної системи трудове забезпечення;
- 94) рекреація;
- 95) ресурсно-рекреаційний паспорт території.
- 96) заповідна зона НПП, заповідника
- 97) буферна зона заповідника, НПП, ботанічного саду
- 98) зона регульованої рекреації НПП
- 99) зона стаціонарної рекреації НПП
- 100) господарська зона НПП

2.3 Робота над індивідуальним завданням

Індивідуальне завдання (розрахунково-графічне завдання або курсова робота) передбачає: систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни та застосування їх при вирішенні конкретних практичних ситуацій.

Виконання розрахунково-графічного завдання також передбачає розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння відповідною методикою дослідження. Індивідуальне завдання з дисципліни «Рекреалогія» видає студенту викладач на початку вивчення дисципліни.

Роботу виконують самостійно при консультуванні викладачем протягом вивчення предмету у відповідності до графіку навчального процесу, але не пізніше терміну проведення підсумкового контролю з кожного модуля.

Оцінка за виконання розрахунково-графічного завдання враховується при виставленні загальної оцінки з дисципліни. Розрахунково-графічне завдання виконують з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних студентами під час навчання та придбання практичних навичок їх застосування при вирішенні проблем оцінки рекреаційного потенціалу території (області, району).

Розрахунково-графічні завдання вимагає наявності наступних елементів наукового дослідження: – теоретичного використання передової сучасної методології і наукових розробок; – практичної значущості; – комплексного системного підходу до вирішення завдань дослідження. Застосування сучасної методології полягає в тому, що при висвітленні теоретичної частини роботи студент повинен використовувати відомості про новітні досягнення досліджень, застосовувати різноманітні підходи й аспекти до питань, що розглядаються в роботі.

Практична значущість роботи полягає в обґрунтуванні реальності її результатів для потреб практики.

Розрахунково-графічне завдання складається з: титульної сторінки, змісту, вступу, основної частини, висновків, списку літератури, додатків. Титульна сторінка повинна містити назву навчального закладу, кафедри,

навчальної дисципліни; тему завдання; прізвище та ініціали студента; номер академічної групи; дату подання розрахунково-графічного завдання викладачеві на перевірку.

Зміст повинен містити назви розділів, підрозділів, що розкривають тему індивідуальної науково-дослідної роботи. У вступі вказують актуальність обраної теми дослідження, її проблематику, об'єкт, предмет, мету і завдання дослідження. Основна частина складається з взаємопов'язаних теоретичної, аналітичної та рекомендаційної (практичної) частин. У висновках викладають перелік пропозицій та рекомендацій та результати одержані в індивідуальній науково-дослідній роботі.

Список використаної літератури та джерел необхідно скласти в певному порядку: літературу розташовують в алфавітному порядку авторів та назв праць, спочатку видання українською мовою, потім – іноземною., потім Інтернет джерела, і в кінці – літературу на іноземній мові. У додатки можуть бути винесені таблиці, рисунки, схеми тощо. При наявності кількох додатків оформляють окрему сторінку «ДОДАТКИ». Додатки позначають великими літерами українського алфавіту. Розрахунково-графічне завдання слід оформляти у відповідності до вимог, розроблених і затверджених профільною кафедрою.

Схема аналізу рекреаційного району (області)

Розділ 1 Загальна характеристика району

1.1 Географічне положення та склад району (1–2 сторінки)

1.2 Фізико-географічна характеристика району: а) рельєф, ландшафт; б) кліматичні особливості; в) водні ресурси (1–2 сторінки), г) транспортна доступність

1.3 Демографічна характеристика та етнографічні особливості в районі (1–2 сторінки)

1.4 Стисла історія формування і розвитку району (1–2 сторінки)

1.5 Соціально-економічне та екологічне становище району

Розділ 2 Характеристика та оцінка умов і ресурсів розвитку рекреації області (району) (не більше 20 сторінок)

2.1 Історико-культурна спадщина

2.2 Природні ресурси: охоронні природні території

2.3 Основні курорти регіону та їхня специфіка

2.4 Природні та історико-культурні об'єкти всесвітнього значення

2.5 Матеріально-технічна база рекреації і туризму

2.6. Оцінка рекреаційних ресурсів області та району

Завдання до першого розділу

1. Охарактеризувати *фізико-географічне положення* адміністративної області (району). Дати оцінку параметрів за даними шкалами, наведеними в таблицях 3–6.

Після вербальної характеристики положення та умов району необхідно обґрунтувати вашу оцінку.

Таблиця 3 – Розташування відносно морів та океанів:

Бали	Характеристика
1	Територія не має прямого та опосередкованого виходу до моря
2	Територія не має прямого виходу до моря, але є вихід через судноплавні річки
3	Територія має безпосередній вихід до моря

Таблиця 4 – Розташування відносно зон екологічних катастроф:

Бали	Характеристика
1	Територія знаходиться у зоні екологічної катастрофи або на прилеглий території
2	Територія знаходиться у стані екологічної кризи через наближеність до індустріальних районів або територія не має постійного впливу з боку промисловості
3	Екосистема території знаходиться у стані рівноваги

Таблиця 5 – Розташування відносно гірських систем

Бали	Характеристика
1	Територію оточують високі гірські системи, що займають велику площу і значно погіршують транспортну доступність
2	Територію оточують середньо-високі та низькі гірські системи, що несуттєво впливають на транспортну доступність
3	Територія оточена рівнинами, гірські системи відсутні

Необхідно також зазначити, які саме гірські системи є на території.

Таблиця 6 – Розташування відносно річкових артерій

Бали	Характеристика
1	На території майже немає річок, наявні – здебільшого малі та неповноводні, судноплавство на яких не розвинуте
2	На території є досить багато річок, проте вони протікають здебільшого в межах даної території, мають локальне значення
3	На території є довгі і повноводні річки, що володіють значним транзитним потенціалом, деякі з них мають регіональне значення

2. Визначити коефіцієнт доступності території. Охарактеризувати *економіко-географічне положення* адміністративної області та району. Дати оцінку за показниками відносно наведених характеристик (табл. 7–14).

Конфігурація території – це просторова характеристика її меж чи кордонів. Конфігурація території визначається кількісно за коефіцієнтом коло подібності, який розраховується за формулою:

$$k = 4\pi S / l^2, \quad (1)$$

де S – площа території;

l – периметр (довжина кордонів),

$\pi \approx 3,14$.

Таблиця 7 – Конфігурація території

Бали	Характеристика
1	Територія видовжена в одному з напрямків, коефіцієнт колоподібності території $k < 0,25$
2	Територія досить компактна, але недостатньо наближена до колоподібної форми, коефіцієнт колоподібності території $0,25 < k < 0,5$
3	Форма території наближена до кола, коефіцієнт колоподібності території $k > 0,5$

Таблиця 8 – Транспортна доступність

Бали	Характеристика
1	Наявний лише один вид транспорту, інші або не розвинені, або відсутні; відсутні великі пасажирські транспортні вузли
2	Існують усі види транспорту, але лише 1 з них спеціалізується на пасажирообсязі; розвиваються місцеві види транспорту (міська електричка, трамваї, маршрутні таксі)
3	Функціонують великі термінали, що спеціалізуються на пасажирообсязі; висока частота рейсів транспорту

Таблиця 9 – Положення відносно світових торгівельних шляхів

Бали	Характеристика
1	Територія віддалена від основних торгівельних шляхів
2	Територія наближена до основних торгівельних магістралей
3	Торгівельні шляхи безпосередньо проходять по даній території

Необхідно також зазначити основні термінали та світові торгівельні шляхи, що проходять у регіоні.

Таблиця 10 – Положення відносно центрів формування рекреаційних потоків

Бали	Характеристика
1	Територія досить віддалена від центрів формування основних рекреаційних потоків
2	Територія наближена до центрів формування основних рекреаційних потоків
3	Територія безпосередньо входить до центру формування рекреаційних потоків

Таблиця 11 – Рівень соціально-економічного розвитку територій регіону

Бали	Характеристика
1	Регіон з відносно низьким рівнем економічного розвитку
2	Регіон з середнім рівнем економічного розвитку
3	Регіон з порівняно високим рівнем економічного розвитку

Таблиця 12 – Положення відносно столичного регіону

Бали	Характеристика
1	Територія досить віддалена від столичного регіону
2	Територія межує зі столичним регіоном
3	Територія безпосередньо входить до столичного регіону

Таблиця 13 – Розташування щодо «гарячих точок», осередків напруги та війн

Бали	Характеристика
1	Дуже близько розташована або сама входить до переліку зон з небезпечною ситуацією
2	Віддалена від гарячих точок, проте наявні невійськові локальні конфлікти різного характеру
3	Дуже віддалена від гарячих точок, відсутні зони конфліктів

Таблиця 14 – Розташування, наявність посольств, консульств тощо в регіоні

Бали	Характеристика
1	Відсутні
2	Є посольства, консульства однієї – трьох країн
3	Є посольства, консульства кількох країн

3. Охарактеризувати орографічні умови адміністративної області та району за рекреаційним навантаженням. Дати їм оцінку за таблицею 15.

Таблиця 15 – Орографічні умови адміністративної області та району

Бали	Характеристика
5	Гірський (до висоти 3 000 м над рівнем моря), передгірський, пересічний: пагорбово-грядовий, ерозійно-розчленований
4	Сходиноково пересічний, ерозійно-розчленований
3	Пагорбовий, слабо пересічний
2	Рівнинно-пагорбовий
1	Рівнинний і гірський (важкодоступні місцевості)

4. Охарактеризувати кліматичні ресурси адміністративної області (району). Оцінка клімату проводиться окремо як для літніх видів так й для зимових видів рекреації. Дати їм оцінку за шкалою (табл. 16).

Таблиця 16 – Кліматичні ресурси області

Бали	Характеристика	
	Літні види рекреації	Зимові види рекреації
3	Середньодобова температура повітря +15°...+20 °С	Середньодобова температура повітря не нижче –10°...–15 °С
2	Середньодобова температура повітря +21...+26 °С, +10°...+15 °С	Середньодобова температура повітря -5°...-10°С, –15°...–20°С
1	Середньодобова температура повітря +27 °С і вище, нижче +10 °С	Середньодобова температура повітря вище –5°С, нижче –20 °С

Охарактеризувати водні ресурси адміністративної області та району. Дати їм оцінку за даною шкалою (табл. 17).

Для більшості водних об'єктів рекреаційною цінністю є тільки частина їх акваторій і побереж. Співвідношення придатних і непридатних для масового рекреаційного освоєння прибережних акваторій і берегових зон різне для різних типів водних об'єктів (річок, озер, водосховищ, морів) і становить в середньому 40–70 % загальної протяжності берегової лінії. В районах крупних міських агломерацій це співвідношення менше і становить звичайно 10–20 %.

Для оцінки водних ресурсів необхідно проаналізувати можливість займатися різноманітними видами спорту, мікрокліматичний комфорт, естетичну дія берегових мальовничих ландшафтів, встановити перелік найбільш масових видів рекреаційних занять на водоймах: купання, рибальство, відпочинок на парусних і веслових суднах, відпочинок з використанням моторного малолітражного флоту, воднолижний спорт, місця для дайвінгу, туризм, підводне полювання тощо.

Таблиця 17 – Оцінка водних ресурсів

Бали	Характеристика
3	Наявність морського узбережжя, велике розмаїття водних рекреаційних занять
2	Наявність водосховищ, озер, річок, придатних для багатьох водних рекреаційних занять
1	Незначна кількість водних ресурсів, придатних для рекреаційного освоєння Водні ресурси тільки місцевого значення

Більша частина рекреаційних закладів і майже всі заклади короткочасного відпочинку населення розміщуються або безпосередньо на берегах водойм, або поблизу них. Необхідно зазначити основні райони відпочинку біля водних ресурсів.

6. Стисло охарактеризувати історію регіону (області), зазначити основні історичні події, що важливі для регіону та надати оцінку території за кількістю історичних подій, що відбувалися на даній території в таблиці 18.

Таблиця 18 – Оцінка історичних подій

Бали	Характеристика
1	Територія є осередком важливих історичних подій
2	На території відбувалися історичні події незначного характеру
3	На території значущих подій не відбувалося

На основі визначених балів загальної фізико-географічної характеристики району, запропонувати власну шкалу оцінки, враховуючи демографічну характеристику та етнографічні особливості в районі та соціально-економічний стан регіону для подальшого розвитку рекреації.

Завдання до другого розділу

1. Охарактеризувати природні ресурси адміністративної області (району).

Зазначити основні об'єкти природно-заповідного фонду у послідовності: заповідники, національні природні парки, регіональні ландшафтні парки (за бажанням), дендропарки, заказники, пам'ятки природи, вказати їх значення та можливість використання для рекреаційної діяльності.

Оцінити природні ресурси за шкалами, наведеними в таблицях 19–20.

Таблиця 19 – Забезпеченість території об'єктами мережі ПЗФ:

Бали	Характеристика
1	До 5 % території
2	5–30 % території
3	Більше 30 % території

Таблиця 20 – Різноманітність об'єктів природно-заповідного фонду, де не забороняється конкретний вид діяльності людини:

Бали	Характеристика
1	Об'єкти відсутні або дуже незначна кількість, серед яких переважають ентомологічні заказники, пам'ятки природи місцевого значення
2	Видовий склад об'єктів мережі ПЗФ досить різноманітний; переважають об'єкти місцевого чи регіонального значення
3	Видовий склад об'єктів мережі ПЗФ різноманітний; є ботанічні сади, національні парки, регіональні ландшафтні парки, зоопарки; значна кількість об'єктів національного чи світового значення

Надати оцінку лісовим ресурсам за шкалою (табл. 21).

Рекреаційна цінність біотичних ресурсів флори визначається такими показниками, як: лісистість, породний склад, віковий склад деревостою, фітонцидність. Найбільшу естетичну цінність мають перестигло-достигаючі змішані широколистяно-хвойні ліси на відносно відкритих горбкуватих територіях із лісистістю в межах 25–50 %.

Фітонциди сосни звичайної, дуба червоного, ялиці білої, модрини європейської, крушини ламкої знищують збудників туберкульозу, кишкової палички; ялиці – коклюшну паличку, збудників дизентерії та черевного тифу; берези і тополі – зменшують кількість золотистого стафілокока.

Таблиця 21 – Оцінка лісових ресурсів

Показники	Бали		
	3	2	1
Лісистість, %	25–50	< 25; >50	відсутні
Породний склад	змішані широколистяно-хвойні	соснові, широколистяні	інші хвойні та дрібно-листяні
Віковий склад	перестиглі, стиглі, достигаючі	середньовікові	молоді
Фітонцидність	дуб черешчатий, клен гостролистий, ялівець віргінський, береза, сосна звичайна, ялина, ліщина, черемха, смерека, акація біла, чорниця	модрина, ясен, липа, вільха, горобина, акація жовта, бузок звичайний	в'яз, бересклет, бузина, крушина

В роботі необхідно також запропонувати шкалу оцінки природних рекреаційних ресурсів, розроблену самостійно на основі вивчених теоретичних положень, порівняння існуючих бальних показників і власного бачення рекреаційних ресурсів.

2. Для аналізу основних курортів регіону необхідно визначити кількість курортів та лікувально-оздоровчих місцевостей в регіоні, визначити їх специфіку (кліматичні, бальнеологічні, грязьові) значення (регіональні, державні) та їх спеціалізацію на лікуванні захворювань.

Курорт – освоєна природна територія на землях оздоровчого призначення, що має природні лікувальні ресурси, необхідні для їх експлуатації будівлі та споруди з об'єктами інфраструктури, використовується з метою лікування, медичної реабілітації, профілактики захворювань та для рекреації і підлягає особливій охороні.

Лікувально-оздоровча місцевість – природна територія, що має мінеральні та термальні води, лікувальні грязі, озокерит, ропу лиманів та озер, кліматичні та інші природні умови, сприятливі для лікування, медичної реабілітації та профілактики захворювань.

Надати оцінку використання мінеральних вод на території за шкалою з таблиці 22 та даних додатка Ж.

Таблиця 22 – Оцінка використання мінеральних вод

Бали	Характеристика
3	Використання понад 1 000 м ³ /доба/км ²
2	Використання на рівні 100–1 000 м ³ /доба/км ²
1	Використання менше 100 м ³ /доба/км ²

Необхідно також провести оцінку санаторно-курортного потенціалу за кількістю спеціалізованих засобів розміщення в регіоні.

3. Історико-культурна спадщина регіону (області) аналізується за допомогою таблиць 21–23. Для цього необхідно, по-перше, охарактеризувати історико-культурні ресурси адміністративної області та району, по-друге, необхідно оцінити в балах за формулою 4 та отримане значення перевести в бальний показник за шкалою (табл. 23).

Таблиця 23 – Оцінка насиченості історико-культурними об'єктами

Бали	Характеристика
5	більше 70,1 об'єктів на 100 км ²
4	50,1–70 об'єктів на 100 км ²
3	30,1–50 об'єктів на 100 км ²
2	10,1–30 об'єктів на 100 км ²
1	до 10 об'єктів на 100 км ²

Таблиця 24 – Цінність (значення) історико-культурних об'єктів досліджуваної території

Бали	Характеристика
3	Переважає кількість об'єктів мають історичну цінність
2	Цінних об'єктів мало
1	Об'єкти відсутні

Таблиця 25 – Кількість об'єктів, занесених до всесвітньої спадщини ЮНЕСКО на даній території

Бали	Характеристика
1	0–6 об'єктів
2	6,1–12 об'єктів
3	більше 12,1 об'єктів

4. Зазначити матеріально-технічну базу розвитку рекреації і туризму, до якої належить відповідна транспортна інфраструктура, трудові ресурси тощо, а також різні аквапарки, басейни, стадіони і т. ін. Особливу уваги слід приділити аналізу показнику кількості засобів розміщення, як готелів та аналогічних засобів розміщення в регіоні так і спеціалізованих засобів розміщення.

5. Оцінка рекреаційних ресурсів, як зазначає В. Преображенський, є складним і не до кінця вивченим процесом. Ця складність зумовлена багатьма чинниками, серед яких – відсутність чітко розроблених методик, рівень забезпеченості інформацією про якість і кількість рекреаційних ресурсів, «невидимість» ефекту використання ресурсів, суб'єктивність оцінок тощо. Найбільш ємною і водночас зручною в користуванні при комплексній оцінці рекреаційного потенціалу бачиться методика В. Мацоли.

Вона передбачає подання інформації і у вигляді таблиці, і в текстовому викладі. За основу пропонується взяти 3-бальну шкалу: у 3 бали оцінюється територія з найсприятливішими умовами для розвитку рекреації, 2 – з посередніми, 1 – з несприятливими.

Комплексна оцінка рекреаційного потенціалу території (області, регіону) здійснюється за формулою 2:

$$O = O_n + O_k + O_e + O_v + O_p + O_l + O_m + O_s + O_i + O_d, \quad (2)$$

де O_n – оцінка географічного положення;

O_k – оцінка кліматичних умов (табл. 16);

O_e – оцінка естетичної якості (табл. 26);

O_v – оцінка водойм (табл. 17);

O_p – оцінка потенціалу природних ресурсів;

Ол – оцінка площі лісів (табл. 21);

Ом – оцінка мінеральних вод (табл. 22);

Ос– оцінка санаторно-курортного потенціалу (формула 3);

Оі – оцінка насиченості історико-культурними об'єктами (формула 4);

Од – оцінка транспортного забезпечення (наявність доріг) (формула 5);.

Показники Ос, Оі, Од обчислюються за такими формулами:

$$O_c = K_c / S_{тер}, \quad (3)$$

де K_c – кількість санаторіїв на території області,

$S_{тер}$ – площа території.

$$O_i = K_i / S_{тер}, \quad (4)$$

де K_i – кількість історико-культурних об'єктів (табл. 21).

$$O_d = (L_{жд} + L_{авто}) / S_{тер}, \quad (5)$$

де $L_{жд}$ (авто) – довга залізничного (автомобільного) полотна.

Оцінку естетичних якостей території регіону можна провести за шкалою з таблиці 26.

Таблиця 26 – Оцінка естетичних якостей території

Бали	Характеристика
1	Рівнинні, сильно заліснені території
2	Низька міра екзотичності й унікальності, відсутність контрастності
3	Пейзажні ландшафти, висока міра екзотичності й унікальності, контрастність

Запропонувати шкалу оцінки природних рекреаційних ресурсів, розроблену самостійно на основі вивчених теоретичних положень, порівняння існуючих бальних показників і власного бачення рекреаційних ресурсів.

Наведемо приклад розрахунків для області N:

$$O_c = 223/24598 * 100 = 0,9 \text{ (менше 1 на } 100 \text{ км}^2\text{)} \quad O_c = 1$$

$$O_i = 3100/24598 * 100 = 12 \text{ (8-18 об'єктів на } 100 \text{ км}^2\text{)} \quad O_i = 2$$

$$O_d = (700 + 4700) / 24598 = 0,22 \text{ (менше 0,29 км/км}^2\text{)} \quad O_d = 1$$

Визначимо оціночні характеристики області N: $O_n = 1$ (рівнинна низинна місцевість); $O_k = 2$ (літо); $O_e = 2$ (низька міра естетичності); $O_v = 3$ (безліч морів, річок, лиманів і джерел мінеральних вод - універсальне використання); $O_p = 1$ (до 3% території припадає на природно-екологічні території); $O_l = 1$ (менше 15% лісистості); $O_m = 2$ (з експлуатаційними запасами до 1,0 тис. м³).

Отримаємо: $O = 1 + 2 + 2 + 3 + 1 + 1 + 2 + 1 + 2 + 1 = 16$ (потенціал області N).

Висновок: Здійснена оцінка рекреаційного потенціалу дозволяє констатувати, що область N характеризується середнім рівнем забезпеченості рекреаційними ресурсами (16 балів із 30 максимальних).

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бейдик О. О. Рекреаційні ресурси України : навч. посібник / О. О. Бейдик. – Київ : Альтерпрес, 2009. – 400 с.
2. Бейдик О. О. Рекреаційно-туристські ресурси України : Методологія та методика аналізу, термінологія, районування: монографія / О. О. Бейдик. – Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2001. – 395 с.
3. Загальнонаціональна акція «7 чудес України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://7chudes.in.ua/pro-proekt>
4. Курортні ресурси України. – Київ : ЗАТ «Укрпрофоздоровниця», ТАМЕД, 1999. – 344 с.
5. Курорти та санаторії України : наук.-практ. довідник / [авт.-упоряд. : О. П. Тарасенко, В. С. Соколов ; за ред. К. Д. Бабов, В. В. Єжов, О. М. Торохтін]. – Київ : Фолігрант, 2009. – 428 с.
6. Любіцева О. О. Туристичні ресурси України : навч. посібник / О. О. Любіцева, Є. В. Панкова, В. І. Стафійчук. – Київ : Альтерпрес, 2007. – 369 с.
7. Масляк П. О. Рекреаційна географія : навч. посібник / П. О. Масляк. – Київ : Знання, 2008. – 343 с.
8. Мацола В. І. Рекреаційно-туристичний комплекс України / В. І. Мацола. – Львів, 1997. – 339 с.
9. Мироненко Н. С. Рекреационная география / Н. С. Мироненко, И. Т. Твердохлебов – М. : Изд-во МГУ, 1981. – 207 с.
10. Основи рекреалогії (економіко-екологічний та маркетинговий аспект) : навч. посібник / [І. О. Гродзинська, С. Г. Нездоймінов, О. В. Гусєва, А. В. Замкова]. – Київ : «Центр учбової літератури», 2014. – 264 с.
11. Преображенский В. С. Основные концепции и модели рекреалогии. Теоретические проблемы рекреационной географии / В. С. Преображенский, В. А. Квартальнов. – М. : 1989. – 275 с.

12. Теория рекреалогии и рекреационной географии / В. С. Преображенский, И. В. Зорин, В. А. Квартальнов, Ю. А. Веденин, [и др]. – М., 1992. – 349 с.
13. Покоłodна М. М. Рекреаційна географія : навч. посібник / М. М. Покоłodна ; Харків. нац. акад. міськ. госп-ва. – Харків : ХНАМГ, 2012. – 275 с.
14. Сайт Міністерства екології та природних ресурсів України [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.menr.gov.ua>
15. Сайт Міністерства інфраструктури України України [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://mtu.gov.ua>
16. Статистична інформація з туризму [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/tur.htm
17. Сидоров В. М. Рекреалогия – система наук об отдыхе / В. М. Сидоров. – Київ, 1990. – 258 с.
18. Стафійчук В. Рекреалогія: навч. посібник / В. Стафійчук. – Львів : Заньня, 2005. – 259 с.
19. Петранівський В. Л. Туристичне краєзнавство : навч. посібник. 2-ге вид., виправл. / В. Л. Петранівський, М. Й. Рутинський; Ф. Д. Заставний. – Київ: Знання, 2008. – 575 с.
20. Фоменко Н. В. Рекреаційні ресурси та курортологія : навч. посібник / Н. В. Фоменко. – Київ : Центр. учб. л-ри, 2007. – 312 с.
21. Царик Л. Природні рекреаційні ресурси. Методи оцінки і аналізу / Л. Царик, Г. Чернюк. – Тернопіль : Підручники & посібники, 2001. – 195 с.

ДОДАТОК А

Карти для виконання завдання з теми 1

Туристсько-рекреаційне районування України за _____

Умовні позначення:

Туристсько-рекреаційне районування України за _____

Умовні позначення:

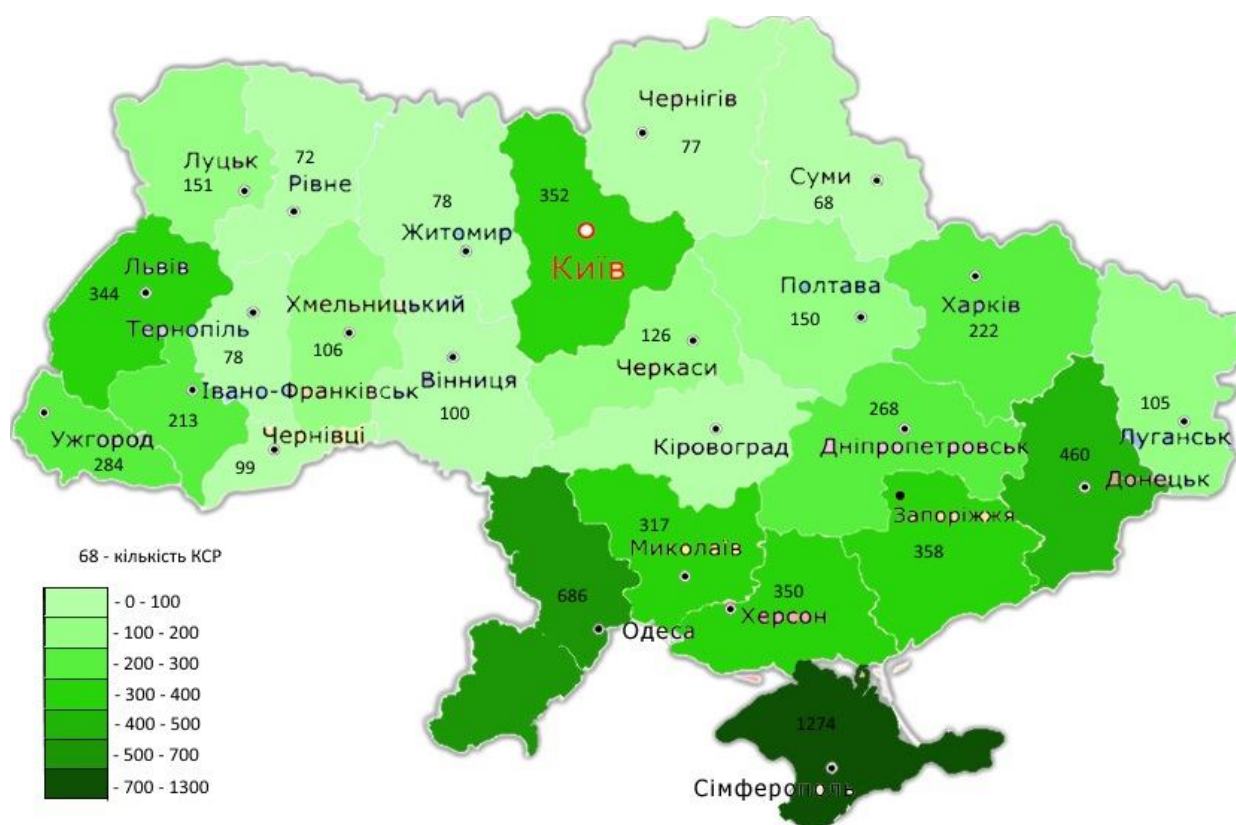
Висновки:

ДОДАТОК Б

Приклад оформлення завдання до теми 4.

Розподіл колективних засобів розміщення (КЗР)

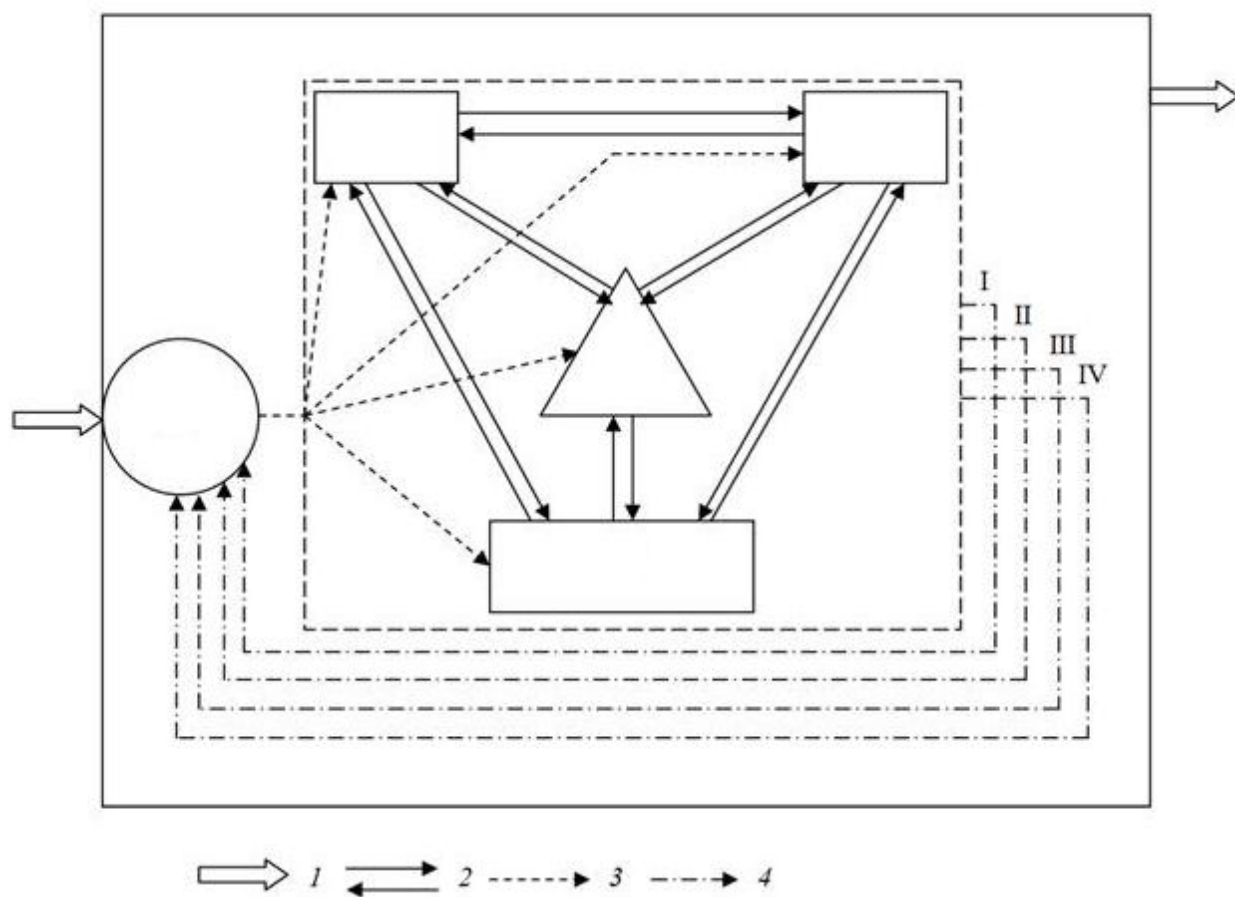
по регіонах України в 2013 році

ДОДАТОК В

Базова модель територіальної рекреаційної системи

За В.П. Преображенським

Зазначте: 1. Зв'язки в системі 1 –

2–

3–

4–

2. Підсистеми ТРС:

ДОДАТОК Г

Показники залісення регіонів України

Туристські регіони, області	Загальна територія, тис. км кв.	Площа лісів, тис. га	Фактична лісистість, %
Донецький регіон	53,217	448,7	8,43
Донецька	26,517	141,5	5,34
Луганська	26,7	307,2	11,6
Карпатський регіон	56,632	2 098,94	37,06
Закарпатська	12,8	677,18	57,6
Івано-Франківська	13,9	570,0	44,6
Львівська	21,83	615,56	32,0
Чернівецька	8,102	236,2	29,15
Кримський регіон	26,1	299,6	11,4
Поліський регіон	130,938	3 630,89	27,7
Волинська	20,2	642,2	31,8
Житомирська	29,827	1 018,0	34,1
Київська	28,121	556,79	19,8
Рівненська	20,051	723,9	36,1
Чернігівська	31,903	659,3	20,7
м. Київ	0,836	30,7	36,74
Дніпровський регіон	104,6	684,6	6,5
Дніпропетровська	31,9	164,2	5,1
Запорізька	27,2	34,5	1,3
Кіровоградська	24,6	163,5	6,6
Черкаська	20,9	322,4	15,4
Причорноморський регіон	86,36	373,9	4,3
Миколаївська	24,59	98,3	4,0
Одеська	33,31	199,1	6,0
Херсонська	28,46	76,5	2,7
Слобожанський регіон	83,95	800,28	9,5
Полтавська	28,75	254,08	8,8
Сумська	23,8	457,3	17,98
Харківська	31,4	88,9	12,1

ДОДАТОК Д

Курортні місцевості України

Регіони, області	Курорти загальнодержавного значення	Курорти місцевого значення
Донецький регіон		
Донецька	Слов'янськ, Слав'яногірськ	Маріуполь
Карпатський регіон		
Закарпатська	Голубине, Поляна, Синяк, Сойми, Драгобрат	Шаян
Івано-Франківська	Буковель, Ворохта, Яремче	Черче
Львівська	Любинь Великий, Немирів, Моршин, Східниця, Трускавець, Славське	Шло
Чернівецька	Брусниця, Ворохта, Кvasи, Косів	
Кримський регіон		
АР Крим	Алупка, Алушта, Гаспра, Гурзуф, Євпаторія, Кастополь, Коктебель, Корейз, Курортне, Лівадія, Місхор, Планерське, Партеніт (Фрунзенське), Саки, Сімеїз, Судак, Феодосія, Форос, Ялта	Старий Крим
Подільський регіон		
Вінницька	Хмельник, Немирів, Печера	
Хмельницька	Сатанів	
Поліський регіон		
Житомирська	—	Житомир (на р. Тетерів)
Київська	Ворзель, Конча-Заспа, Пуша-Водиця	Боярка, Ірпінь, Святошин, Біла Церква, Миронівка
Рівненська	—	Горинь
Дніпровський регіон		
Дніпропетровська	—	Солоний лиман
Запорізька	Бердянськ, Кирилівка	
Черкаська	—	Соснівка
Причорноморський регіон		
Миколаївська	Коблеве	Очаків
Одеська	Аркадія, Великий і Малий фонтани, Затока, Кароліно-Бугаз, Куяльник, Лебедівка, Лермонтовський, Лузанівка, Малодолинський, Приморський, Сергіївка, Хаджибейський, Холодна Балка, Чорноморка	—
Херсонська	Скадовськ	Гопри
Слобожанський регіон		
Полтавський	Гадяч, Ліщинівка, Миргород	—
Сумська	Баси	---
Харківська	Березівські мінеральні води, Рай-Оленівка	---

ДОДАТОК Є

Річковий фонд регіонів України

Туристичні регіони, області	Всього річок		У тому числі					
	к-ть	довжина, км	великі		середні		малі	
			к-ть	довжина, км	к-ть	довжина, км	к-ть	довжина км
Всього по Україні	13476	126501,6	35	6286,3	201	19388,6	13439	101156,7
Донецький регіон	106	8961,8	2	361,0	15	1694,0	89	6906,8
Донецька	10	5400,0	1	96,0	8	967,0	1	4337,0
Луганська	96	3561,8	1	265,0	7	727,0	88	2569,8
Карпатський регіон	448	19379,6	8	1517,0	77	2729,0	363	15133,6
Закарпатська	125	3123,6	4	619,0	67	1902,0	54	602,6
Івано-Франківська	13	1863,0	1	206,0	3	218,0	9	1439,0
Львівська	240	5427,0	2	402,0	3	293,0	235	4732,0
Чернівецька	70	8966,0	1	290,0	4	316,0	65	8360,0
Кримський регіон	1657	5996,0	---	---	3	620,0	1654	5686,0
Подільський регіон	7733	23169,0	5	1192,0	10	1385,0	7717	20592,0
Вінницька	3218	12665,0	3	633,0	3	232,0	3212	11800,0
Тернопільська	1401	6066,0	1	262,0	4	633,0	1396	5171,0
Хмельницька	3114	4438,0	2	297,0	3	520,0	3190	3621,0
Поліський регіон	1968	25306,5	7	1166	35	4333,6	2126	19806,9
Волинська	137	3418,0	1	172,0	4	802,0	132	2444
Житомирська	121	6698,0	---	---	8	996,6	313	5701,9
Київська	1523	8745,0	3	378,0	9	796,0	1511	7571,0
Рівненська	18	1436,0	1	20,0	6	1016,0	11	400,0
Чернігівська	169	5009,0	2	596,0	8	723,0	159	3690,0
Дніпровський регіон	800	21253,7	5	685,5	27	4367	768	16201,2
Дніпропетровська	81	3983,0	1	261,0	8	1393,0	72	2329,0
Запорізька	33	3987,4	1	167,5	3	1478,7	29	2341,2
Кіровоградська	438	5558,0	2	107,0	8	802,0	428	4649,0
Черкаська	248	7725,3	1	150,0	8	693,3	239	6882,0
Причорноморський регіон	242	7958,9	5	787,8	14	1394,3	223	5776,8
Миколаївська	119	3541,74	1	257,0	7	680,0	111	2604,74
Одеська	97	3663,5	3	330,8	6	534,3	88	2798,4
Херсонська	26	753,735	1	200	1	180,0	24	373,735
Слобожанський регіон	522	14476,1	3	577,0	20	2865,7	499	11053,4
Полтавська	147	5100,5	1	145,0	8	1355,7	138	3599,8
Сумська	202	4784,0	1	37,0	6	801,0	195	3946,0
Харківська	173	4591,0	1	375,0	6	709,0	166	3507,6

ДОДАТОК Ж

Запаси мінеральних вод регіонів України

Області	Використання експлуатаційних запасів мінеральних вод (м куб./добу)
Донецький регіон	209,3
Донецька	64,1
Луганська	145,2
Карпатський регіон	5 893,2
Закарпатська	4 368,4
Івано-Франківська	—
Львівська	1 284
Чернівецька	240,8
Кримський регіон	1 074,0
Подільський регіон	922,1
Вінницька	764,2
Тернопільська	130,0
Хмельницька	27,9
Поліський регіон	13,2
Волинська	5,0
Житомирська	6,2
Київська	Немає даних
Рівненська	2,0
Чернігівська	Немає даних
Дніпровський регіон	444,8
Дніпропетровська	30,8
Запорізька	261,0
Кіровоградська	Немає даних
Черкаська	153,0
Причорноморський регіон	951
Миколаївська	Немає даних
Одеська	951,0
Херсонська	н.е.
Слобожанський регіон	849,0
Полтавська	95,0
Сумська	—
Харківська	754,0

Виробничо-практичне видання

Методичні рекомендації

до практичних занять та самостійної роботи
з дисципліни

«РЕКРЕАЛОГІЯ»

*(для студентів всіх форм навчання за спеціальностями 241 – Туризм,
242 – Готельно-ресторанна справа, 073 – Менеджмент)*

Укладач **ГОРДІЄНКО** Тетяна Віталіївна

Відповідальний за випуск *Ю. В. Краснокутська*

За авторською редакцією

Комп'ютерний набір *Т. В. Гордієнко*

Комп'ютерне верстання *І. В. Волосожарова*

План 2017, поз. 455 М

Підп. до друку 08.05.2018. Формат 60 × 84/16.

Друк на ризографії. Ум. друк. арк. 1,3.

Тираж 50 пр. Зам. №

Видавець і виготовлювач:

Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002.

Електронна адреса: rektorat@kname.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК № 5328 від 11.04.2017.